

Sygn. akt I C 95/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2020 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Leszek Kawecki

Protokolant: Joanna Bobrowska

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2020 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko A. T.

o zapłatę kwoty 33 830,02 zł

I/ zasądza od pozwanego A. T. na rzecz strony powodowej (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę **20 269,85 zł** (dwadzieścia tysięcy dwieście sześćdziesiąt dziewięć złotych osiemdziesiąt pięć groszy) z odsetkami umownymi według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej czterokrotności wysokości aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, jednak nie wyższej niż aktualna wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, od dnia 31 sierpnia 2018 roku do dnia 21 października 2020 roku;

II/ w pozostałej części postępowanie umarza;

III/ zasądzone w punkcie I wyroku świadczenie pieniężne rozkłada na raty w wysokości po 758,73 zł (siedemset pięćdziesiąt osiem złotych siedemdziesiąt trzy grosze) miesięcznie, za wyjątkiem ostatniej raty w wysokości 542,87 zł (pięćset czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt siedem groszy), płatne poczynając od dnia 1 października 2020 roku, do dnia 24. każdego miesiąca, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat;

IV/ zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę **440 zł** tytułem zwrotu kosztów procesu;

V/ nie obciąża pozwanego opłatą uzupełniającą od pozwu, której strona powodowa nie miała obowiązku uiścić;

VI/ przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie na rzecz adwokata K. S. z Kancelarii Adwokackiej w D. kwotę **2 952 zł** tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.

Sygn. akt I C 95/19

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym strona powodowa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego A. T. kwoty 33 830,02 zł z odsetkami umownymi w wysokości 10% od kwoty 33 774,50 zł od dnia 31.08.2018 r. do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów sądowych w kwocie 423 zł.

W uzasadnieniu pozwu podała, że przysługuje jej wobec pozwanego wymagalna wierzytelność pieniężna w kwocie wskazanej wyżej z tytułu zawartej na piśmie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 21.05.2015 r. Na wierzytelność tę składają się: kwota 33 774,50 zł z tytułu niespłaconej należności głównej (data wymagalności roszczenia 02.06.2018 r.) i kwota 55,32 zł z tytułu odsetek umownych według stopy 10%, naliczonych od dnia 24.08.2018 r. do dnia 30.08.2018 r. (data wymagalności roszczenia 30.08.2018 r.). Dalsze należne odsetki od dnia 31.08.2018 r. do dnia zapłaty naliczane są od należności głównej według zmiennej stopy procentowej, odpowiadającej czterokrotności wysokości aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, jednak nie wyższej niż aktualna wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, która na dzień wystawienia „niniejszego wyciągu” wynosi 10% w stosunku rocznym. Dalej strona powodowa podała, że istnienie wskazanej wyżej wierzytelności, jej wysokość oraz terminy płatności wynikają zaś wprost z W. z Ksiąg Bankowych z dnia 30.08.2018 r., podpisanego przez osobę upoważnioną do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych strony powodowej i opatrzonego jej pieczęcią. Strona powodowa podała też, że przed wniesieniem powództwa podjęła próbę ugodowego rozwiązania sporu, polegającą na wysłaniu do pozwanego pisma wzywającego do zapłaty długu, zawierającego informację, iż brak wpłaty we wskazanym w wezwaniu terminie spowoduje skierowanie sprawy na drogę sądową oraz próbę nawiązania kontaktu telefonicznego z pozwanym celem ustalenia warunków spłaty przez niego zadłużenia, jednak wskazane działania nie doprowadziły do polubownego rozwiązania sporu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 29.10.2018 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1733255/18 Sąd Rejonowy w Lublinie uwzględnił powództwo w całości.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany złożył sprzeciw, wnosząc o uchylenie nakazu i przekazanie sprawy do tutejszego Sądu według właściwości ogólnej. Jednocześnie wniósł o oddalenie powództwa i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania według norm przepisanych. W razie zaś uznania zasadności powództwa wniósł o rozłożenie zasądzonego roszczenia na raty w kwocie odpowiadającej wysokości miesięcznych rat z przedmiotowej umowy pożyczki na okres do dnia spełnienia świadczenia w całości oraz o nieobciążanie go zwrotem kosztów procesu. W uzasadnieniu sprzeciwu w szczególności wskazał, że kwestionuje skuteczność złożonego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, albowiem nieznaczne zadłużenie, jakie mógł posiadać, nie uprawniało strony powodowej do wypowiedzenia umowy. Wniosek o rozłożenie na raty zasądzonego ewentualnie świadczenia uzasadnił zaś swoją trudną sytuacją majątkową, która nie pozwalała mu na jednorazową spłatę zadłużenia.

Postanowieniem z dnia 04.12.2018 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Lublinie przekazała sprawę, wobec skutecznego złożenia sprzeciwu, Sądowi Rejonowemu w Dzierżoniowie.

W pisemnej odpowiedzi na sprzeciw pozwanego z dnia 17.04.2019 r. strona powodowa oświadczyła, że cofa pozew o kwotę dokonanych przez pozwanego wpłat po skierowaniu pozwu, tj. o kwotę 5 311,11 zł oraz podtrzymała powództwo w pozostałej części. Odnosząc się do zarzutu pozwanego braku wymagalności roszczenia wskazała, że nie ulega wątpliwości, iż pozwany nie wywiązał się z warunków łączącej strony umowy. Wobec powyższego wezwała go do zapłaty długu w trybie art. 75c ustawy Prawo bankowe, a następnie wypowiedziała mu umowę pożyczki i tym samym cała wierzytelność stała się wymagalna. Z kolei okoliczność, iż pozwany znajduje się w trudnej sytuacji majątkowej, pozostaje bez znaczenia dla oceny zasadności roszczenia objętego pozwem. Trudności finansowe nie mogą bowiem zwalniać pozwanego z obowiązku spełnienia świadczenia, a wniosek o rozłożenie zobowiązania na raty jest zbyt późny. Zgodnie z powszechnie obowiązującymi poglądami w doktrynie i orzecznictwie uznanie roszczenia o zapłatę może nastąpić przez każde zachowanie się dłużnika, które ujawnia jego wolę spłaty zadłużenia w sposób dostateczny. W szczególności za uznanie długu poczytuje się prośbę o rozłożenie zadłużenia na raty. W związku z powyższym w chwili obecnej pozwany nie może uchylać się od spłaty zadłużenia.

Na rozprawie w dniu 13 maja 2019 r. pozwany wyraził zgodę na cofnięcie pozwu w części dotyczącej zapłaty kwoty 5 311,11 zł. Jednocześnie wniósł o ustanowienie dla niego w niniejszej sprawie adwokata lub radcy prawnego z urzędu, albowiem nie zna się na prawie, a jego wynagrodzenie za pracę wynosi najniższą krajową, w związku z tym nie stać go na wynajęcie pełnomocnika z wyboru. Po uwzględnieniu powyższego wniosku pozwanego i ustanowieniu dla niego adwokata, w piśmie przygotowawczym z dnia 6 sierpnia 2019 r. pełnomocnik pozwanego wniósł w dalszym ciągu

o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym nieopłaconych w całości, jak i w części, kosztów zastępstwa procesowego udzielonego pozwanemu z urzędu, według norm przepisanych. Podkreślił natomiast, iż strona powodowa, przed wypowiedzeniem umowy pożyczki nie skierowała do pozwanego w trybie art. 75c ust. 1 i 2 w zw. z ust. 6 Prawa bankowego skutecznego wezwania dłużnika do spłaty, albowiem pomimo wyznaczenia mu na to minimum 14 dni, jednocześnie informując o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania wniosku o restrukturyzację swojego zadłużenia, terminu tego nie dochowała. Strona powodowa dołączyła do pozwu pismo z dnia 30 marca 2018 r. z wydrukiem podwójnego awiza do pozwanego. Z wydruku doręczenia przesyłki pocztą pozwanemu wynika zaś, iż drugiego awiza listonosz dokonał w dniu 13 kwietnia 2018 r., pozostawiając przesyłkę dla pozwanego do odbioru w placówce pocztowej. Dopiero w dniu 20 kwietnia 2018 r. podjęto decyzję o zwrocie przesyłki do adresata i od tego momentu można uznać przesyłkę za skutecznie doręczoną. Tymczasem strona powodowa już w dniu 24 kwietnia 2018 r. wypowiedziała pozwanemu umowę pożyczki. Pozwany pismo to odebrał z kolei w dniu 30 kwietnia 2018 r. Pełnomocnik pozwanego wskazał w tym miejscu, powołując się też na jedno z orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, iż bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy, gdy pożyczkobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą pożyczki. Najpierw powinien doręczyć pożyczkobiorcy wezwanie określone w art. 75 c ust. 1-2 Prawa bankowego oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu, nie krótszego niż 14 dni roboczych. Dopiero po upływie tego terminu bank może złożyć wobec pożyczkobiorcy oświadczenie woli w przedmiocie wypowiedzenia umowy. W przypadku zaś gdy powyższe przesłanki nie zostały spełnione, czynność prawna banku polegająca na wypowiedzeniu umowy jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.). W szczególności nie prowadzi ona do wymagalności wierzytelności banku o spłatę tej części kredytu, co do której kredytobiorca nie pozostawał w opóźnieniu. Ponadto pełnomocnik pozwanego za w/w orzeczeniem wskazał, iż strona powodowa w piśmie z dnia 24 kwietnia 2018 r. zawarła jedynie warunkowe wypowiedzenie umowy pożyczki, zastrzegając, że jeżeli w okresie wypowiedzenia zostanie dokonana całkowita spłata zadłużenia, wypowiedzenie straci moc. Strona powodowa nie zachowała zatem także pod tym względem wymagań dotyczących wezwania pozwanego do spłaty zadłużenia w terminie 14 dni, informując go o możliwości złożenia w tym terminie wniosku o restrukturyzację zadłużenia, a dopiero po bezskutecznym upływie wspomnianego terminu wypowiedzenia zawartej umowy. W przedmiotowej sprawie pozwany zaś spłacił zadłużenie powstałe przed nieskutecznym wypowiedzeniem mu umowy pożyczki, co skutkowało cofnięciem przez stronę powodową pozwu w tym zakresie. Co więcej, pozwany w dalszym ciągu spłaca zadłużenie względem powodowego Banku. Wobec tego powództwo jest bezzasadne, pozostając w sprzeczności także z art. 5 k.c., tj. z zasadami współżycia społecznego, jak choćby z zasadą zaufania konsumenta, „który dodatkowo choruje”, do instytucji finansowych (banku).

W piśmie procesowym z dnia 10 września 2019 r. strona powodowa cofnęła powództwo w dalszej części, tj. o kwotę 3 793,65 zł, stanowiącą sumę wpłat dokonanych przez pozwanego od dnia 24 kwietnia 2019 r. do dnia 23 sierpnia 2019 r., ze zrzeczeniem się roszczenia, podtrzymała powództwo w pozostałej części oraz wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów „sądowych” w wysokości faktycznie poniesionych przez stronę powodową wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. W odpowiedzi na podniesiony przez pozwanego zarzut w zakresie niespełnienia przez powodowy Bank obowiązku wynikającego z art. 75c ust. 1 ustawy Prawo Bankowe oraz braku wymagalności roszczenia, wskazała, iż pismem z dnia 29 stycznia 2019 r. przedłożyła do akt postępowania zarówno monit z dnia 28 marca 2018 r. wraz z potwierdzeniem nadania do pozwanego oraz wypowiedzenie umowy z dnia 24 kwietnia 2018 r. wraz z potwierdzeniem odbioru przez pozwanego. Mając powyższe na względzie stwierdzić należy, zdaniem strony powodowej, że pozwany skutecznie i w sposób prawidłowy został powiadomiony o istniejącym zadłużeniu i wezwany do spłaty wymagalnej kwoty przed wypowiedzeniem łączącego strony stosunku umownego. Działając z daleko posuniętej ostrożności procesowej, w przypadku uznania uchybienia przez powodowy Bank obowiązku wynikającego z treści art. 75c ust. 1 ustawy Prawo bankowe, strona powodowa wskazała, iż nie skutkuje ono unieważnieniem późniejszego wypowiedzenia umowy, na potwierdzenie zaś swego stanowiska powołała się na treść jednego z orzeczeń Sądu Okręgowego w Sieradzu. Dodatkowo wskazała, iż nawet gdyby uznać, że wypowiedzenie umowy pożyczki było nieskuteczne, to pozwany nie spłacał zgodnie z umową dochodzonego roszczenia (§ 6 umowy), a tym samym kolejne raty pożyczki stawały się wymagalne. Z całą zatem pewnością roszczenie w zakresie w jakim obejmuje wymagalne już raty pożyczki wraz z odsetkami umownymi wskazanymi w pozwie oraz odsetkami za opóźnienie w spłacie jest uzasadnione. Zasadne jest również uwzględnienie powództwa w zakresie obejmującym te raty pożyczki, które staną się wymagalne do dnia

zamknięcia rozprawy. Zgodnie zaś z § 6 ust. 1 umowy spłata zadłużenia została rozłożona na 96 rat, wysokość rat oraz termin ich wymagalności wynika natomiast bezpośrednio z przedłożonego do akt sprawy harmonogramu spłat pożyczki. Zważyć bowiem należy, że zgodnie z brzmieniem art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy.

Na rozprawie w dniu 23 września 2020 r. pełnomocnik pozwanego wniósł jak w sprzeciwie od nakazu zapłaty i dalszych pismach przygotowawczych, w razie zaś uwzględnienia powództwa – o rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia zgodnie z wnioskiem pozwanego. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu według norm przepisanych, albowiem koszty te nie zostały opłacone w całości lub w części.

W piśmie procesowym z dnia 07.10.2020 r. strona powodowa wskazała, że pozwany dokonał kolejnych wpłat na poczet zadłużenia, dlatego zachodzi konieczność dalszego ograniczenia powództwa ze zrzeczeniem się roszczenia. W ten sposób strona powodowa wnosi o zasądzenie od pozwanego kwoty 20 269,85 zł tytułem niespłaconej należności głównej z odsetkami umownymi naliczanymi od dnia 31.08.2018 r. do dnia zapłaty, według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej czterokrotności wysokości aktualnej stopy kredytu lombardowego NBP, jednak nie wyższej niż aktualna wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, a nadto o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, z wyłączeniem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarła w dniu 21 maja 2015 r. z pozwanym A. T. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). W umowie tej strony dokonały ustalenia terminów, liczby i wysokości rat spłaty pożyczki oraz wysokości należnych stronie powodowej od pozwanego opłat, w szczególności, zgodnie z § 6 ust. 1 umowy, spłata pożyczki została rozłożona na 96 rat, wysokość rat oraz termin ich wymagalności wynikał natomiast bezpośrednio z harmonogramu spłat pożyczki.

Pozwany nie wywiązał się z ciążącego na nim zobowiązania terminowego dokonywania spłat w wysokościach ustalonych w umowie. W związku z tym strona powodowa najpierw wezwała pozwanego do uregulowania zaległości w spłacie pożyczki, a następnie wypowiedziała pozwanemu przedmiotową umowę, stawiając całą należność w stan wymagalności. Skierowała też do pozwanego dnia 9 sierpnia 2018 r. pisemną informację o zadłużeniu, wzywając do zapłaty kwoty 37 275,44 w terminie do dnia 16.08.2018 r.

Wobec braku zapłaty żądanej kwoty, w dniu 30 sierpnia 2018 r. strona powodowa wystawiła też W. z Ksiąg Bankowych nr (...), stwierdzający zadłużenie pozwanego, a obejmujący: kwotę 33 774,50 zł tytułem należności głównej (niespłaconego kapitału) i kwotę 55,52 zł tytułem odsetek za okres od dnia 24.08.2018 r. do dnia 30.01.2018 r. Zgodnie z postanowieniami zawartej umowy powodowej Bank był też uprawniony do naliczania odsetek od należności głównej według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej czterokrotności wysokości aktualnej stopy kredytu lombardowego NBP, jednak nie wyższej, niż aktualna wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie

Dowód: odpis umowy pożyczki nr (...) z dnia 21 maja 2015 r. wraz z harmonogramem spłat pożyczki, kserokopia monitu strony powodowej skierowanego do pozwanego z dnia 28 marca 2018 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, odpis wypowiedzenia umowy kredytu w części dotyczącej warunków spłaty z powodu niedotrzymania warunków finansowych z dnia 24 kwietnia 2018 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, odpisy: informacji o zadłużeniu z dnia 9 sierpnia 2018 r., W. z Ksiąg Bankowych nr (...) z dnia 30 sierpnia 2018 r. i historii operacji na kontrakcie kredytowym z dnia 28 stycznia 2019 r.

Przed wypowiedzeniem umowy pożyczki, tj. w dniu 30 marca 2018 r., strona powodowa skierowała więc do pozwanego, w trybie art. 75c ust. 1 i 2 w zw. z ust. 6 Prawa bankowego, wezwanie do zapłaty, jednocześnie informując o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania wniosku o restrukturyzację swojego zadłużenia. Z wydruku dowodu doręczenia tej przesyłki pocztą pozwanemu wynika zaś, że pierwsze awizo nastąpiło

w dniu 05 kwietnia 2018 r., natomiast drugie awizo zostało dokonane w dniu 13 kwietnia 2018 r. W dniu 20 kwietnia 2018 r. podjęto natomiast decyzję o zwrocie przesyłki do adresata i od tego momentu można uznać przesyłkę za skutecznie doręczoną. Tymczasem strona powodowa faktycznie już w dniu 24 kwietnia 2018 r. wypowiedziała pozwanemu umowę pożyczki, które to pismo odebrał on z kolei w dniu 30 kwietnia 2018 r.

Powyższe uchybienie przez powodowy Bank obowiązku wynikającego z treści art. 75c ust. 1 ustawy Prawo bankowe nie może jednak skutkować nieważnością późniejszego wypowiedzenia umowy, albowiem przepis ten nie zawiera sankcji bezwzględnej nieważności.

Dowód: kserokopia monitu strony powodowej skierowanego do pozwanego z dnia 28 marca 2018 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, odpis wypowiedzenia umowy kredytu w części dotyczącej warunków spłaty z powodu niedotrzymania warunków finansowych z dnia 24 kwietnia 2018 r. wraz z potwierdzeniem odbioru; częściowo przesłuchanie pozwanego.

Już po wypowiedzeniu umowy pożyczki, zarówno przed datą wniesienia pozwu, jak i po tej dacie, pozwany dokonał szeregu wpłat na poczet zadłużenia wobec strony powodowej, w szczególności w wysokości i w terminach rat spłaty pożyczki. Ostatecznie na dzień wyrokowania to zadłużenie pozwanego wynosi kwotę 20 269,85 zł tytułem należności głównej.

Dowód: duplikaty - potwierdzenia wykonania przelewu przez pozwanego na rzecz strony powodowej, wydruki wykonania przelewów na poczet spłaty kredytu w okresie od kwietnia 2018 r. do lipca 2019 r., kserokopie trzech potwierdzeń wpłat dokonanych przez pozwanego w sierpniu, wrześniu i październiku 2019 roku, kserokopie trzech potwierdzeń wpłat dokonanych przez pozwanego w listopadzie 2019 r., grudniu 2019 r. i styczniu 2020 r., potwierdzenia wpłat dokonanych przez pozwanego w okresie od lutego 2020 r. do września 2020 r.; przesłuchanie pozwanego.

Pozwany znajduje się w trudnej sytuacji materialnej. Mieszka sam, ma jednak na utrzymaniu dwoje dzieci, na które łoży alimenty w kwocie 750 zł miesięcznie. Jego dochód nie przekracza zaś najniższego wynagrodzenia za pracę. Innych dochodów nie ma.

Od 4 lat leczy się z powodu zwyrodnienia kręgosłupa. W latach 2016-2017 przeszedł szereg rehabilitacji.

Dowód: kserokopie: Karty Informacyjnej Szpitala (...) w Z. z dnia 28 października 2016 r., Karty Informacyjnej Przychodni przy (...) we W. z dnia 2 sierpnia 2017 r., informacji o przebytej rehabilitacji leczniczej z dnia 1 maja 2017 r., odpisy: recepty specjalisty neurologa z dnia 1 sierpnia 2019 r., skierowań do pracowni diagnostycznej: pracowni USG i pracowni TK z dnia 1 sierpnia 2019 r., wyniku badania MR odcinka Th kręgosłupa z dnia 15 maja 2018 r., wyniku badania MR kręgosłupa z dnia 2 lipca 2016 r. i wyniku badania MR głowy z dnia 14 maja 2019 r.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w zakresie ograniczonym przez stronę powodową.

Należy na wstępie zauważyć, że zgodnie z art. 503 § 1 k.p.c. w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany powinien był przedstawić wszystkie zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, a także pozostałe zarzuty przeciwko żądaniu pozwu oraz wszelkie okoliczności faktyczne i dowody. Tymczasem w swoim sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany zgłosił zarzut nieskuteczności złożonego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy tylko z powodu nieznacznego zadłużenia jakie posiadał (istnienie takiego zadłużenia w kwocie ponad 2 000 zł pozwany sam przyznał w toku przesłuchania), co nie uprawniało strony powodowej do wypowiedzenia umowy. Jednocześnie z kolei, w razie uznania zasadności powództwa, wniósł o rozłożenie zasądanego roszczenia na raty w kwocie odpowiadającej wysokości miesięcznych rat spłaty pożyczki. Dopiero w późniejszym piśmie procesowym, złożonym już przez pełnomocnika pozwanego z urzędu, oświadczył, że powodowy Bank nie mógł swobodnie wypowiedzieć umowy, gdy popadł on w opóźnienie ze spłatą pożyczki. Najpierw powinien

bowiem był skutecznie doręczyć mu wezwanie określone w art. 75 c ust. 1-2 Prawa bankowego oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu, nie krótszego niż 14 dni roboczych. Dopiero po upływie tego terminu mógł zaś złożyć wobec niego oświadczenie woli w przedmiocie wypowiedzenia umowy. W przypadku zaś gdy powyższe przesłanki nie zostały spełnione, czynność prawna powodowego Banku, polegająca na wypowiedzeniu umowy, jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.).

Zdaniem jednak Sądu, uznać należy, że podniesiony przez pozwanego zarzut jest bezzasadny. Sąd podziela w całej rozciągłości argumentację strony powodowej na uzasadnienie takiego stanowiska, w szczególności popartą powołanym orzeczeniem Sądu Okręgowego w Sieradzu, że wskazane przez pełnomocnika pozwanego uchybienie powodowego Banku nie skutkuje bezwzględną nieważnością wypowiedzenia umowy pożyczki w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. Analizowany przepis art. 75c prawa bankowego nie zawiera bowiem takiej sankcji. Wprowadzona powinność informowania o możliwości restrukturyzacji przed podjęciem decyzji skutkującej wypowiedzeniem umowy bankowej nie została doprecyzowana obowiązkiem banku uwzględnienia wniosku zawierającego żądanie restrukturyzacji. Przepisy ustawy nie zawierają także dyspozycji obligującej bank do przedstawienia stronie składającej taki wniosek sposobu i metodyki oceny jej zdolności kredytowej, gdyż przepis art. 75c nie odwołuje się do art. 70 ust. 1 zd. 2 prawa bankowego. Ponadto przepis ten nie zmienia ani sposobu spełnienia świadczenia przez pożyczkobiorcę, ani terminu wymagalności roszczenia. Wprawdzie regulacja tego przepisu nie zawiera podobieństwa do konstrukcji prawnej dotyczącej wypowiedzenia umowy najmu lokalu mieszkalnego z art. 687 k.c., która odnosi się do możliwości wypowiedzenia najmu bez zachowania terminu wypowiedzenia w celu umożliwienia osobie zobowiązanej do zapłaty uregulowania tej należności. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się jednak, że w wypadku wytoczenia powództwa o eksmisję - w sytuacji niedokonania przez wynajmującego uprzedzenia - doręczenie pozwu zastępuje to uprzedzenie i o ile upłynął miesięczny termin, to należy przyjmować, że najemca został uprzedzony o zamiarze wypowiedzenia, a podtrzymywanie przez powoda powództwa i nieuregulowanie w okresie następnego miesiąca przez stronę pozwaną należności oznacza wolę definitywnego wypowiedzenia i jest skuteczne. Tak samo więc należy interpretować wytoczenie przez powodowy Bank powództwa o zapłatę, a w sprawie niespornym jest, że pozwany nie złożył po doręczeniu mu pozwu wniosku o restrukturyzację, który byłby przez Bank uwzględniony.

Odrębną rzeczą była natomiast podnoszona przez pozwanego kwestia, czy powyższa sytuacja nie stanowi nadużycia prawa, a więc, czy w niniejszej sprawie nie powinien mieć zastosowanie przepis art. 5 k.c. Zdaniem Sądu, takie rozumowanie byłoby za daleko idące. Trzeba bowiem byłoby przyjąć, że zachowanie strony powodowej faktycznie było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, w ocenie Sądu zaś takiej przesłanki nie można uznać za spełnioną.

Należało zatem uznać, że całe dochodzone ostatecznie roszczenie nie budzi wątpliwości w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i w związku z tym nie ma podstaw do jego kwestionowania, oczywiście przy uwzględnieniu skutecznego cofnięcia pozwu w części ponad kwotę 20 269,85 zł, co skutkowało umorzeniem postępowania na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 203 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w punktach I i II wyroku.

Pozostawała zatem do rozstrzygnięcia kwestia rozłożenia na raty zasądzonego świadczenia, zgodnie z wnioskiem pozwanego. Według przepisu art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia, wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. Cytowany przepis wprowadza szczególną zasadę wyrokowania dotyczącą przedmiotu orzekania, dając sądowi możliwość wydania orzeczenia zasądzającego roszczenie powoda z uwzględnieniem interesów pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku. Jest to tzw. moratorium sędziowskie. Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”. Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny, spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłocznie lub jednorazowo byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody. Wskazane uprawnienie sądu ma także na celu uchronienie dłużnika od postępowania egzekucyjnego i umożliwienie mu wykonania wyroku w sposób dobrowolny (M. Jędrzejewska, [w:] T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska,

Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze, tom 1, Warszawa 2002, s. 609).

W niniejszej sprawie Sąd ustalił, że pozwany mieszka sam, ma jednak na utrzymaniu dwoje dzieci, na które łoży alimenty w kwocie 750 zł miesięcznie. Jego dochód nie przekracza zaś najniższego wynagrodzenia za pracę. Innych dochodów zaś nie ma. Od 4 lat natomiast leczy się z powodu zwyrodnienia kręgosłupa i w latach 2016-2017 przeszedł szereg rehabilitacji.

W takiej sytuacji materialnej, rodzinnej i zdrowotnej pozwany nie jest w stanie jednorazowo spłacić całego zadłużenia objętego niniejszym postępowaniem i w ocenie Sądu uzasadnia to rozłożenie tego świadczenia na raty w wysokości zaproponowanej przez pozwanego, czyli w wysokości po 758,73 zł miesięcznie, za wyjątkiem ostatniej raty w wysokości 542,87 zł, płatnych poczynając od dnia 1 października 2020 r., do dnia 24. każdego miesiąca. W ocenie Sądu takie raty odpowiadają możliwościom finansowym pozwanego, a jednocześnie zapewniają realną spłatę całego zadłużenia, zgodnie zresztą z harmonogramem spłat rat pożyczki. Rozkładając z mocy przepisu art. 320 k.p.c. zasądzone świadczenie pieniężne na raty Sąd miał też na względzie, że nie można odmówić przyznania stronie powodowej żądanych odsetek, ale tylko za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie. Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty ma bowiem ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70, OSNC 1971, nr 4, poz. 61). Z tych względów Sąd przyznał należne odsetki od należności głównej od dnia 31 sierpnia 2018 r. do dnia 21 października 2020 r.

Mając powyższe na względzie, na podstawie przytoczonych przepisów, orzeczono jak w punkcie III wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu (punkt IV wyroku) Sąd oparł na przepisach art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., ustanawiających odpowiedzialność strony za wynik procesu. Skoro pozwany przegrał spór, to obowiązany jest zwrócić stronie powodowej poniesione przez nią koszty procesu, ograniczone zgodnie z wnioskiem jej pełnomocnika tylko do częściowej opłaty sądowej od pozwu i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, a więc wynoszących łącznie kwotę 440 zł. Stąd orzeczenie jak w punkcie IV wyroku

Zgodnie zaś z przepisem art. 113 ust. 1 i 4 kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu, przy czym w przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może odstąpić od przewidzianego obciążenia kosztami. Przepis art. 102 k.p.c. stanowi natomiast, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przyjmuje się przy tym powszechnie, że zastosowanie opisanej normy prawnej powinno być oceniane w całości okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego stron. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r., II CZ 223/73, LEX nr 7379; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 1966 r., II PZ 62/66, LEX nr 6064; J. Gudowski, [w:] T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze, tom 1, Warszawa 2002, s. 268).

W rozpoznawanej sprawie nie uszło uwadze Sądu, że pozwany znajduje się w trudnej sytuacji majątkowej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 1969 r., II PR 354/69, LEX nr 14037), co w efekcie przemawiało za rozłożeniem należnego stronie powodowej świadczenia na raty. W tych okolicznościach obciążenie pozwanego obowiązkiem uiszczenia opłaty uzupełniającej od pozwu, zważywszy także na jej wysokość, byłoby nieuzasadnione. W ocenie Sądu więc wskazane okoliczności prowadzą do wniosku, że w niniejszej sprawie zachodzi szczególny wypadek uzasadniający odstąpienie od obciążenia pozwanego tą opłatą.

Z tych względów, na podstawie powołanych przepisów, orzeczono jak w punkcie IV wyroku.

Orzeczenie z punktu V wyroku znajduje natomiast oparcie w przepisach § 2, § 4 ust. 1 i § 8 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r., poz. 18), zgodnie z którymi koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują:

- 1) opłatę ustaloną zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz
- 2) niezbędne i udokumentowane wydatki adwokata ustanowionego z urzędu.

Za prowadzenie niniejszej sprawy przysługiwało więc adwokatowi wynagrodzenie w kwocie 2 400 zł, powiększone o stawkę VAT wynoszącą 23%, czyli o kwotę 552 zł, co daje kwotę 2 952 zł.